

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Idegen Nyelvi Központ
Tolmács- és Fordítóképző Központ
www.tfk.bme.hu

ÜZLETI ÉS KONFERENCIATOLMÁCS
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

I. A SZAK RÖVID LEÍRÁSA

A BME GTK Idegen Nyelvi Központ keretein belül kínált **szakfordító- és tolmácsképzések palettájának bővítését** a nyelvi közvetítői iparágban közelmúltban végbement drámai változások tették szükségessé. Az okok között említhetjük a gépi fordítás, illetve a **mesterséges intelligenciára alapozó technológiák** robbanásszerű fejlődését, illetve a **pandémiás helyzet** okozta kényszerű változásokat, elsősorban a **távtolmácsolás** elterjedését, amely új, elsősorban szakmai és technológiai kompetenciák beemelését teszi szükségessé. Emellett a **valós tolmácspiaci helyzet egyre inkább az, hogy a tolmács a magyar piacon jellemzően egy idegen nyelvvvel dolgozik**, ezen a nyelven viszont nemcsak magyar (A nyelv), hanem idegen nyelvi (B) irányba is tudni kell tolmácsolni. Ezért láttuk szükségesnek egy olyan szak létesítését, amelyet egy idegen nyelven is el lehet végezni.

Az *Üzleti és konferenciatolmács* szakirányú továbbképzési szakot a fenti követelmény (egy idegen nyelv – C1) mellett úgy terveztük meg, hogy több párhuzamos igénynek és követelménynek is egyszerre meg tudjunk felelni. A képzésben a célcsoportunk számára különösen vonzónak számító szinkrontolmácsolás mellett **üzleti és vállalati környezetben** alkalmazható tárgyalástolmácsolást is kínálunk, a tolmácsolás különböző módjait pedig nemcsak jelenléti formában, hanem részben online formában is megvalósítjuk, annak érdekében, hogy a hallgatók a megváltozott piaci igényeknek megfelelően **távtolmácsolási kompetenciára is szert tegyenek**.

II. KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:** Üzleti és konferenciatolmács szakirányú továbbképzési szak
- 2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** Üzleti és konferenciatolmács (idegen nyelv megnevezése) nyelven és (anyanyelv megnevezése) anyanyelven

3. A szakirányú továbbképzés besorolása:

képzési terület szerinti besorolás: Társadalomtudományi

a végzettségi szint besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 5A - A felsőoktatás első szintje (BA/BSc, MA/MSc, osztatlan, szakirányú)
- ISCED 2011 szerint: 6 - BA/BSc, alapképzés vagy ezzel egyenértékű
- az európai keretrendszer szerint: 6
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 222 Idegen nyelvek
- ISCED-F 2013 szerint: 0231 Idegen nyelvek elsajátítása

4. A felvétel feltétele(i):

- Bármely képzési területen szerzett legalább alapfokú (bachelor), illetve hagyományos egyetemi vagy hagyományos főiskolai diploma;
- Legalább C1-es szintű idegennyelvtudás;
- Megfelelő szintű magyar nyelvhasználati ismeretek;
- Sikeres felvételi vizsga.

5. A képzési idő félévekben meghatározva: 2 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

7. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

7.1. A képzés célja:

Olyan szóbeli nyelvi közvetítésre alkalmas szakemberek képzése, akik képesek magas színvonalon közvetíteni a főbb tolmácsolási módokban (konszekutív-, tárgyalás-, és szinkrontolmácsolás) idegen nyelvről magyar nyelvre, illetve magyar nyelvről idegen nyelvre.

7.2. Szakmai kompetenciák:

7.2.1. Tudás:

- tisztában vannak a legfontosabb magyar és idegen nyelvi nyelvhelyességi normákkal;

- olyan C1-es szintű nyelvtudással és egyes szakterületekhez (pl. környezetvédelem, politika, Európai Unió, gazdaság, tudomány, technológia) kapcsolódó speciális szókinccsel rendelkeznek, amely alapként szolgál a szóbeli közvetítéshez;
- a hallgatók széles körű kulturális, civilizációs, gazdasági, politika, európai uniós stb. tájékozottsággal rendelkeznek anyanyelvükön és a választott idegen nyelven; megbízható hírforrások alapján követik a kurrens eseményeket;
- ismerik a prezentációhoz és interperszonális interakciókhoz szükséges készségeket, szempontokat;
- tisztában vannak a tárgyalás-, konzekutív- és szinkrontolmácsolási teljesítmény értékeléséhez szükséges megfigyelési szempontokkal;
- tisztában vannak a tolmácsolási feladatot nehezítő tényezőkkel, és ismerik a nehézségek áthidalását segítő alapvető megküzdési stratégiákat mindhárom tolmácsolási módban;
- ismerik a konzekutív jegyzeteléstechnika alapvető szempontjait, technikáit;
- tudatában vannak a tolmácsolási feladatra való felkészülés egyes lépéseinek;
- tájékozottak a magyar, illetve nemzetközi piacon működő (érdekképviselői) egyesületek és szakmai szervezetek munkájával kapcsolatban, ismerik a nemzetközi szabványokat, tisztában vannak a piac legfőbb (kurrens) problémáival, tendenciáival;
- tisztában vannak a szabadúszó fordítók és tolmácsok vállalkozóként végzett tevékenységeinek adóügyi, pénzügyi és egyéb vonatkozásaival

7.2.2. Képességek:

- képesek értő-értelmező közvetítésre magyar-idegen nyelv, illetve idegen nyelv-magyar irányban egyaránt;
- képesek a hivatalos vagy szakmai közegben előforduló interperszonális interakciókban közvetíteni (interjúk, hivatalos /szakmai /üzleti /vállalati megbeszélések, tárgyalások);
- képesek arra, hogy egy közepes nehézségű beszédet konzekutív módban, jegyzeteléssel visszaadjanak mindkét nyelvi irányban;
- képesek arra, hogy egy közepes nehézségű beszédet szinkrontolmácsolással visszaadjanak (idegen nyelvről magyarra és magyarról idegen nyelvre egyaránt);
- tudatosan tudják alkalmazni a tolmácsolási módokhoz szükséges technikákat és megküzdési stratégiákat;
- képesek arra, hogy háttértudásukra támaszkodva megfelelően gazdálkodjanak a tolmácsoláshoz szükséges erőforrásokkal tolmácsolás közben, s ezt a folyamatot képesek megtámogatni célzott felkészüléssel az adott tolmácsolási esemény előtt;
- képesek saját és mások tolmácsolását különböző szempontok alapján értékelni;

- tudnak dönteni a piaci tevékenységhez elengedhetetlen szakmai/etikai kérdésekben.

7.2.3. Attitűd:

- a hallgatók nyitottak a világ eseményeire, érdeklődnek a kulturális, politikai, gazdasági folyamatok iránt;
- jellemzi őket a szakmához szükséges nyitottság és intellektuális kíváncsiság;
- törekednek a folyamatos önreflexióra, a saját beszédprodukciónak elemzésére és értékelésére;
- nyitottak és érdeklődnek a nyelvi-nyelvhelyességi kérdések iránt;
- törekednek szókincsük folyamatos bővítésére;
- a fordítói elvárások fényében minőségi munkára törekednek;
- elfogadják és alkalmazzák a szakmai etika írott és íratlan szabályait;
- érdeklődéssel követik a szakma fejlődését, alakulását, jogszabályi változásait;
- rugalmasan alkalmazkodnak a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez;
- kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységüket és pályafutásukat.

7.2.4. Autonómia és felelősség:

- autonóm módon és felelősséggel készülnek fel az órai feladatokra, a fiktív vagy valós tolmácsolási eseményekre
- gyakorlási céllal végrehajtandó feladataikat önállóan elvégzik, nyelvi közvetítői teljesítményükre megfelelően reflektálnak;
- felelősséget vállalnak az elvégzett munka minőségéért;
- betartják a szakmai etikai szabályokat, legjobb tudásuk szerint képviselik a tolmácsolás szakmai és etikai alapértékeit;
- diszkréten kezelik a tudomásukra jutott bizalmas információkat.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

8.1. Anyanyelvi ismeretkör/ismeretek: 5 kredit

Beszédtechnika; Magyar, mint anyanyelv

8.2. Tolmácsolási ismeretkör/ismeretek: 34 kredit:

Tárgyalástolmácsolás 1., 2.; Konzekutív tolmácsolás 1., 2.;

Szinkrontolmácsolás 1., 2.; Tolmácsolásgyakorlat 1., 2.;

8.3. Kiegészítő ismeretkör/ismeretek: 11 kredit

Tolmácsolási alapismeretek; Tolmácsolási szakmai ismeretek; Vállalkozási ismeretek 1., 2.; Tolmácsolás elmélet

8.4. Szakdolgozat: 10 kredit
Diplomadolgozat 1., 2.

9. Szakdolgozat kreditértéke:
6 kredit

III. MINTATANTERV

tantárgy neve	előtanulmányi rend	félévek		kredit
		1.	2.	
Anyanyelvi tantárgycsoport				
Beszédtechnika		2/f/2		2
Magyar, mint anyanyelv			2/v/3	3
Tolmácsolási tantárgycsoport				
Tárgyalástolmácsolás 1.		2/f/4		4
Tárgyalástolmácsolás 2.	Tárgyalástolmácsolás 1.		2/f/4	4
Konszekutív tolmácsolás 1.		2/f/4		4
Konszekutív tolmácsolás 2.	Konszekutív tolmácsolás 1.		2/f/4	4
Szinkrontolmácsolás 1.		2/f/4		4
Szinkrontolmácsolás 2.	Szinkrontolmácsolás 1.		4/f/8	8
Tolmácsolásgyakorlat 1.		2/a/3		3
Tolmácsolásgyakorlat 2.	Tolmácsolásgyakorlat 1.		2/a/3	3
Kiegészítő ismeretek				
Tolmácsolási alapismeretek		2/v/3		3
Tolmácsolási szakmai ismeretek	Tolmácsolási alapismeretek		2/v/3	3
Vállalkozási ismeretek 1.		1/a/2		2
Vállalkozási ismeretek 2.	Vállalkozási ismeretek 1.		1/a/2	2
Tolmácsoláselmélet		2/v/1		1
Diplomadolgozat				
Diplomadolgozat 1.		0/a/5		5
Diplomadolgozat 2.	Diplomadolgozat 1.		0/a/5	5
Összesen		15 óra/hét; 29 kredit/félév	15 óra/hét; 31 kredit/félév	60

IV. FELVÉTELI VIZSGA

A képzésre történő felvétel feltétele a **sikeres felvételi vizsga** a választott idegen nyelvből. A felvételi vizsga versenyvizsga jellegű, letétele alól nyelvvizsga- vagy más bizonyítvány nem mentesít.

Időtartama: kb. 40 perc

- blattolás (azonnali szóbeli fordítás) idegen nyelvről magyarra általános témáról, napi aktualitásról
- konsekutív tolmácsolás mindkét választott idegen nyelvről magyarra, általános témáról, napi aktualitásról, jegyzeteléssel
- tárgyalástolmácsolás általános témáról két fél között jegyzetelés nélkül
- általános műveltség felmérése (uniós és nemzetközi intézmények, politika, művészet, történelem, stb.)
- motivációs beszélgetés

V. DIPLOMAMUNKA

A diplomamunka megírása a mintatanterv szerinti 1. félévben (Diplomadolgozat 1.) és a 2. félévben (Diplomadolgozat 2.) esedékes. A Diplomadolgozat 1. és a Diplomadolgozat 2. tantárgyak aláírással zárulnak; az aláírás feltételeit a tantárgyleírások (TAD) határozzák meg. A záróvizsgára bocsátás egyik feltétele a diplomamunka beadhatónak minősítése és határidőre történő beadása.

VI. ZÁRÓVIZSGA

Záróvizsgára csak végbizonyítvány (mintatanterv szerinti 60 megszerzett kredit) és a témavezető által beadhatónak minősített és határidőre beadott diplomamunka birtokában bocsátható a hallgató.

A záróvizsga két részből tevődik össze: a diplomamunka védeése, illetve a tantárgyi záróvizsgák.

A záróvizsga eredményének kiszámítása a BME Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (BME TVSZ) alapján történik.

Amennyiben a záróvizsga bármelyik része elégtelen, úgy a záróvizsga is elégtelen.

Az **oklevél** kiadásának feltétele a záróvizsga teljesítése.

A záróvizsga tantárgyi vizsgái

Tárgyalástolmácsolás: A nyelvű (anyanyelvi) és B nyelvű (idegen nyelvi) beszélő között összekötő tolmácsolás meghatározott témában és kommunikációs szituációban kódváltással.

Konszekutív tolmácsolás: A nyelvű és B nyelvű beszéd követő tolmácsolása (jegyzeteléssel) meghatározott témákban.

Szinkrontolmácsolás: A nyelvű és B nyelvű beszéd szimultán tolmácsolása meghatározott témákban.

Az egyes záróvizsgatárgyak témáit a BME TVSZ szabályzatának megfelelően adott határidőre meghirdetjük a tanulmányi információs rendszerben.

A diplomadolgozat védelése

A témavezető által beadhatónak minősített és határidőre beadott diplomadolgozatot a hallgató a záróvizsga bizottság előtt megvédi. A diplomadolgozat megvédése alkalmával a hallgató rövid, technikai eszközökkel támogatott előadás keretében mutatja be és védi meg diplomadolgozatát. A diplomadolgozat osztályzatát a témavezető és a bíráló által javasolt jegy alapján, de a hallgató szóbeli teljesítményét is figyelembe véve a záróvizsga-bizottság határozza meg.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Végh Katalin
tanulmányi előadó
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
GTK Idegen Nyelvi Központ
Tolmács- és Fordítóképző Központ
Tel.: 061-463.40.91
E-mail: vegh.katalin@gtk.bme.hu